

Kultūras ministrija

Seminārs

„Romu pārstāvju labāka pieeja darba tirgum”

Rīgā, 2018.gada 14.martā

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Šis materiāls ir izstrādāts projekta „Latvijas romu platforma II: dialogs, līdzdalība un savstarpēja mācīšanās” ietvaros (līgums nr.763963-NRP2-LV) ar Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība 2014 – 2020” finansiālo atbalstu. Par pasākuma saturu atbild Kultūras ministrija un tajā nav atspoguļots Eiropas Komisijas viedoklis

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Semināra mērķis un uzdevumi

Semināra mērķis – veicināt sadarbību starp romu potenciālajiem darba ņēmējiem un darba devējiem, kā arī sociālajiem partneriem.

Semināra uzdevumi – apspriest Latvijas romu situāciju nodarbinātības jomā, kā arī romu iesaistīšanās labo praksi darba tirgū un veicinošus pasākumus, kas palīdzētu romiem efektīvāk iekļauties darba tirgū.

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Semināra dalībnieki

- ✓ Latvijas uzņēmumu pārstāvji, kuriem ir pieredze romu nodarbinātības jomā;
- ✓ potenciālie romu darba ņēmēji;
- ✓ romu pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, romu mediatori;
- ✓ NVO pārstāvji;
- ✓ pašvaldību un valsts iestāžu pārstāvji;
- ✓ sociālie partneri;
- ✓ pētnieki.

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības
programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Semināra rezultāti

- sagatavots ziņojums par semināra rezultātiem, iekļaujot praktiskus ierosinājumus turpmākajām darbām un sadarbības attīstībai;
- izveidots darba devēju tikls, kas gatavi atbalstīt romu nodarbinātību;
- balstoties uz ziņojuma ierosinājumiem attīstīt atbalsta pasākumus romu iekļaušanai darba tirgū.

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības
programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Romu situācija darba tirgū

LR Prezidenta Raimonda Vējoņa izveidotās Sabiedrības saliedētības politikas ekspertu grupas 2016.gada ziņojumā un 2015.gada pētījumā „Romi Latvijā” ir konstatēts, ka

romi ir pamatoti uzskatāmi par nabadzības riskam pakļautu iedzīvotāju grupu, kura darba tirgū tiek diskriminēta un kuras nodarbinātības iespējas nav vienlīdzīgas ar citu tautību iedzīvotājiem izteikti zemās izglītības un sociāli ekonomiskā stāvokļa dēļ.

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Pētījuma „Romi Latvijā” dati

- tikai **32,4%** romi atzīst sevi par ekonomiski aktīviem;
- **8,9%** aptaujāto romu skolā nav gājuši vispār, **39,9%** skolu ir pametuši dažādos pamatskolas izglītības ieguves posmos; tikai **34%** romu ieguvuši pamatizglītību un **17,2 %** romu par pamatizglītību augstāku izglītību; zemais izglītības līmenis praktiski izslēdz romus no darba tirgus un arī ierobežo viņu piekļuvi nodarbinātības veicināšanas atbalsta pasākumiem, jo NVA piedāvātajiem profesionālās izaugsmes un prasmju apguves kursiem kvalificējas tikai bezdarbnieki ar izglītības līmeni, kas ir augstāka par pabeigtām 7 klasēm;
- **41,0%** no visiem NVA reģistrētajiem romiem ir ilgstošie bezdarbnieki (NVA dati);
- romu bezdarbnieks reģistrējas NVA, nevis lai atrastu darbu, bet es, lai kvalificētos sociālo pabalstu saņemšanai;

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Negatīvas tendences

- romu vidū strādājošo skaits ir trīs reizes mazāks nekā vidēji Latvijas sabiedrībā kopumā;
- romu bezdarbnieku grupā izteikti dominē ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars;
- neregistrētā bezdarba īpatsvars romu tautības iedzīvotāju kopā vairakkārt pārsniedz oficiālā bezdarba rādītājus.

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Attieksme pret romiem

- **21 %** Latvijas iedzīvotāju justos nekomfortabli, ja viņi strādātu kopā ar romiem (Eiropabarometra pētījuma par diskrimināciju ES, 2015.);
- **46%** aptaujāto Latvijas iedzīvotāju izjustu diskomfortu, ja kāds no viņu bērniem, būtu romantiskajās attiecībās ar romu tautības pārstāvi;
- **26%** Latvijas pilsoņu uzskata par nepieņemamu, ja viņu bērnu skolasbiedri būtu romu bērni (Eiropabarometra pētījuma par diskrimināciju ES, 2012.)

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Attieksme pret romiem

Vairāku aptauju rezultāti norāda arī uz romu diskrimināciju darba tirgū.

- **82%** romu paši vai viņu tuvākie ģimenes locekļi pēdējo trīs gadu laikā saskārušies ar situāciju, kad darba devējs atsākās pieņemt darbā romu viņa tautības dēļ (pētījums “Romī Latvijā” 2015.)
- Praksē ir novērojama noraidošā darba devēju attieksme un aizspriedumi pret vakanto darbavietu pretendentiem ar tumsnējāku ādas krāsu vai kādām pazīmēm ārējā izskatā, kas varētu liecināt par viņu *čigānisko* izcelsmi (SIFa izpētes ziņojums, 2017).

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Kāpēc romus neņem darbā?

Romi informēti un zina kur vajadzīgi strādnieki darba vietās (sludinājumos, izkārtnes un NVA ieteikumi), bet tos neņem darbā, jo:

- ✓ Pastāv stereotipi; romi tiek uztverti kā neuzticami darbinieki (zagļi un narkomāni u.tml.);
- ✓ Romu vizuālās atšķirības;
- ✓ Nepietiekams izglītības līmenis;
- ✓ Darbinieks tikko jau ir atrasts, lai gan darbinieks joprojām tiek meklēts;
- ✓ Šobrīd nav vajadzības pēc papildus strādnieka, lai gan pa telefonu teica, ka ir vajadzīgs, nāc!
- ✓ Solījumi, ka atzvanīs, bet neatzvana;

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Kāpēc romi nevēršanas pret diskrimināciju

- ✓ Neviens neklausīsies viņos un neticēs;
- ✓ Nav informācijas par pozitīvu pieredzi;
- ✓ Maz ticamības uz kādu rezultātu, konkrētu ieguvumu tiesas procesa ceļā;
- ✓ Nezināšana kur vērsties diskriminācijas gadījumā;
- ✓ Nevēlas izcelt savu etnisko piederību.

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Labā prakse

Pētījumā „Romi Latvijā” apkopoti labās prakses piemēri:

- uzņēmums Ventspils ostā, kas nodarbojas ar kravas vagonu tīrīšanu un mazgāšanu, un kurā strādā liels romi nodarbināto īpatsvars, ir konkurētspējīgs starp citiem līdzīgajiem uzņēmumiem gan ar darba kvalitāti, gan darba izpildes ātruma ziņā.
- AS “Ventspils zivju konservu kombināts”, kur ir nodarbinātas ievērojams skaits romu tautības sievietes, nodrošina iespēju saviem darbiniekiem elastīgi veidot darba grafiku, pielāgojot to sezonas darbiem ārpus kombināta.
- Pieminēta arī AS Putnu fabrika Ķekava un veikalu tīkls “Narvesen”.

Kultūras ministrija

Šis projekts ir līdzfinansēts Eiropas Savienības
programmas „Tiesības, vienlīdzība un pilsonība” ietvaros

Paldies par uzmanību!